

Een Sterk Begin

De begeleiding van startende leraren in de regio Utrecht

Nieuwsbrief

Bij deze ontvangt u de eerste nieuwsbrief van het project *Een Sterk Begin*, de begeleiding van startende leraren in de regio Utrecht. De nieuwsbrief zal drie keer per schooljaar verschijnen. In deze nieuwsbrief leest u meer over de samenwerking tussen het project Begeleiding Startende Leraren-Utrecht en het inductieproject van Aantrekkelijker Scholen.

Deze nieuwsbrief bevat twee bijlagen. In bijlage 1 vindt u de beschrijving van de activiteiten die in het kader van *Een Sterk Begin* in het lopende schooljaar plaatsvinden. In bijlage 2 staan alle activiteiten per maand gerangschikt in een jaargenda.

In de volgende nieuwsbrieven gaan we in op opbrengsten en ervaringen binnen het project. Ook scholen zullen in de gelegenheid zijn een bijdrage aan de nieuwsbrief te leveren.

Samenwerking tussen de regionale inductieprojecten Utrecht

In de regio Utrecht zijn er voor scholen voor voortgezet onderwijs twee gesubsidieerde programma's voor de begeleiding van startende leraren: het project BSL-Utrecht en het project inductie van Aantrekkelijker Scholen. In het project inductie van Aantrekkelijker Scholen wordt met een beperkt aantal scholen intensief aan programma-ontwikkeling gewerkt. Scholen kunnen zich niet meer aanmelden voor deelname aan Aantrekkelijker scholen.

In het project BSL-Utrecht, dat onderdeel is van het landelijke BSL-project, wordt met scholen gewerkt aan programma-ontwikkeling. Het doel is dat scholen beschikken over een driejarig begeleidingsprogramma voor startende leraren. Daartoe wordt in kringen van 5-7 scholen samengewerkt en worden startende leraren door getrainde schoolcoaches geobserveerd en begeleid. Het project verzorgt trainingen voor schoolopleiders en coaches (waaronder de training voor coaches over het observeren en coachen met het ICALT-instrument), starterscafés, conferenties en masterclasses voor schoolopleiders/coaches en startende leraren. Deelname aan het BSL-project is nog mogelijk.

Vanaf november 2015 werken de twee projecten onder de naam *Een Sterk Begin* nauw samen en is er voor scholen één loket (zie de contactgegevens hieronder). Het project *Een Sterk Begin* beoogt de professionele ontwikkeling van startende leraren te ondersteunen, te zorgen dat leraren met plezier in het onderwijs werken en de uitval uit het beroep te verminderen. Uit onderzoek blijkt dat als aan deze punten binnen de scholen systematisch gewerkt wordt, dat een gunstige invloed heeft op de kwaliteit van de begeleidingsstructuur en de professionele ontwikkeling van het hele schoolteam.

De agenda's van beide projecten zijn op elkaar afgestemd en op de regionale website (in ontwikkeling) zullen in de loop van het schooljaar 2015-2016 de opbrengsten van beide projecten worden gepubliceerd. Het betreft o.a. door en met scholen ontwikkeld materiaal waarmee u aan de slag kunt om een begeleidingstraject op te zetten of te versterken.

In de regio Utrecht nemen momenteel een kleine 250 startende leraren deel van 34 scholen aan het project *Een Sterk Begin*.

Contactgegevens

Projectleider Begeleiding Startende Leraren-Utrecht: Ko Melief

Projectleider a.i. inductie Aantrekkelijker Scholen: Marjolijn de Kroon

Onderzoekscoördinator: Rosanne Zwart

W www.begeleidingstartendeleraren.nl

T 030 253 4415

E bsl-utrecht@uu.nl

Een Sterk Begin

Activiteitenoverzicht 2015 - 2016

Snel naar...

Conferenties en masterclasses

Professionaliseringsactiviteiten

ICALT - Trainingen en workshops

1. Conferenties en masterclasses

Landelijke BSL conferentie - 15 oktober 2015

15 oktober vond de landelijke BSL conferentie plaats op Het Nieuwe Eemland te Amersfoort. Een verslag van deze conferentie vindt u [hier](#).

Masterclass: De theorie en praktijk van begeleidings- en beoordelingsinstrumenten - 25 november 2015

Samen met de lerarenopleiding van de Universiteit Utrecht organiseert *Een Sterk Begin* de masterclass 'De theorie en praktijk van begeleidings- en beoordelingsinstrumenten'. Schoolopleiders, coaches en stagebegeleiders zijn van harte uitgenodigd om bij deze middag aanwezig te zijn. Meer informatie over deze middag en het aanmeldformulier vindt u [hier](#).

Opbrengstenbijeenkomst Aantrekkelijker Scholen – 24 mei 2016

Deze middag wordt georganiseerd voor schoolopleiders en schoolleiders. Tijdens deze middag worden de opbrengsten van het project Aantrekkelijker Scholen gepresenteerd.

Regionale conferentie Een Sterk Begin – 24 juni 2016

Startende leraren, schoolopleiders en schoolleiders zijn welkom op de werkconferentie van *Een Sterk Begin*. Thema's die onder andere aan de orde komen zijn ervaringen in het eerste beroepsjaar, begeleiding en coaching, het Persoonlijk Ontwikkelplan (POP) en de doorlopende leerlijn binnen de lerarenopleiding en de eerste beroepsjaren.

2. Professionaliseringsactiviteiten

Lesson Study - Train de trainer traject voor schoolleiders

In Lesson Study werken docenten samen aan het ontwerpen, uitvoeren en onderzoeken van een les. Het hart van deze aanpak is de manier van (samen) werken aan vak- en kennisontwikkeling, waarbij de concrete lesvoorbereiding en -uitvoering centraal staan.

In het huidig schooljaar is gestart met het train de trainer traject voor het begeleiden van Lesson Study in de eigen school. Hierin worden schoolleiders of coaches opgeleid, zodat ze op hun school Lesson Study trajecten kunnen starten en begeleiden.

In januari start een ontwikkelgroep gericht op lesson study in de vorm van blended learning.

Training inductie en schoolbeleid

In vijf trainingsbijeenkomsten maken schoolleiders een inhoudelijk plan van aanpak voor een schoolspecifiek begeleidingsplan (gebaseerd op de uitkomst van de inductiemonitor/scorematrix) ter verbetering van het inductieprogramma in de school. Deelname is in het lopende jaar niet meer mogelijk. Deze training zal in het komend jaar nogmaals aangeboden worden.

Kringbijeenkomsten

Per jaar worden voor de schoolleiders van 5-7 scholen vier kringbijeenkomsten georganiseerd. In dit schooljaar zijn er drie kringen actief. In de kringen worden ervaringen uitgewisseld en er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van schoolspecifieke begeleidingstrajecten.

Starterscafé

Voor startende leraren worden het lopende schooljaar twee starterscafés georganiseerd. Alle startende leraren van de deelnemende scholen worden hiervoor uitgenodigd. Centraal staan het uitwisselen van ervaringen en het leren van elkaar. Het eerste starterscafé vindt plaats op donderdag 28 januari 2016. Het tweede starterscafé staat gepland op 6 juni 2016. Beide keren van 16.00 - 19.00 uur.

Socratisch gesprek voor schoolleiders

In groepen van schoolleiders wordt in een socratische aanpak nagedacht over het belang van de professionele ontwikkeling van startende leraren. Het socratisch gesprek zal geleid worden door een deskundige op het gebied van dit type gespreksvoering.

Schoolbezoeken november-juni

Een à twee keer per schooljaar bezoeken projectmedewerkers de deelnemende scholen. Samen met schoolleiders en schoolleiders wordt het huidige begeleidingstraject in kaart gebracht en worden knelpunten gesignaleerd. Van dit gesprek wordt een verslag gemaakt. De projectgroep schrijft ook een schooloverstijgend verslag, waarin aanbevelingen worden gedaan voor de versterking van begeleidingstrajecten voor startende leraren. Schoolbezoeken worden in overleg met schoolleiders gepland.

3. ICALT - Trainingen en workshops

ICALT observatietraining

Landelijk wordt het effect van inductieprogramma's onderzocht door middel van het ICALT observatie-instrument en de ICALT leerlingvragenlijst. Begeleiders en coaches worden getraind in het observeren met het ICALT instrument. Deze training is verplicht voor begeleiders die ICALTobservatielijst afnemen. De betreffende begeleiders zijn hier reeds voor uitgenodigd.

ICALT coachingstraining

Tijdens de ICALT coachingstraining leert u bepalen wat de zone van de naaste ontwikkeling van de startende leraar is en hoe u samen met de startende leraar verdere stappen in zijn of haar professionele ontwikkeling kunt zetten. Interesse voor deze training kunt u kenbaar maken via bsl-utrecht@uu.nl.

Ontwikkeling coachingstraining ICALT en VIL

Najaar 2015 wordt een coachingsaanpak ontwikkeld voor het begeleiden van beginnende docenten op basis van gedragsobservaties in de klas. Binnen *Een Sterk Begin* gebruiken we daartoe de ICALT observatielijst en de VIL (Vragenlijst Interpersoonlijk Leraarsgedrag). Wij denken dat de combinatie van deze instrumenten waardevol kan zijn bij het begeleiden van de ontwikkeling van beginnende docenten. Twee junioronderzoekers (Joris Beek en Itzél Zuiker) werken aan dit project. U heeft wellicht al een uitnodiging van hen ontvangen om deel te nemen, deelname is nog mogelijk. Mocht u mee willen doen, dan wordt u de waardevolle mogelijkheid geboden om kosteloos de VIL af te nemen en te laten analyseren. Schoolopleiders kunnen zich hiervoor aanmelden: bsl-utrecht@uu.nl.

ICALT afname

De ICALT observatielijst en de leerlingvragenlijst worden elk jaar bij alle startende leraren die voor de subsidie in aanmerking komen, afgenomen. De eerste afname (november-december) is uitsluitend verplicht voor startende leraren die dit jaar voor het eerst deelnemen aan het project. Inleverdatum resultaten: 11 december 2015. De tweede afname volgt in april/mei en is verplicht voor alle startende leraren die aangemeld zijn. Inleverdatum resultaten: 15 mei 2016.

Een Sterk Begin

Jaaragenda 2015 - 2016

Maand	Dag	Activiteit	Voor wie
Oktober	15	Landelijke BSL-conferentie	Alle betrokkenen
	29	ICALT observatietraining	Genodigden
	29	Training inductie en schoolbeleid, bijeenkomst 1 (Aantrekkelijker Scholen)	Genodigden
November	9	Training inductie en schoolbeleid, bijeenkomst 2 (Aantrekkelijker Scholen)	Genodigden
	11	ICALT observatietraining	Genodigden
	12	ICALT observatietraining	Genodigden
	17	ICALT observatietraining	Genodigden
	19	Train-de-trainer lesson study, bijeenkomst 3	Genodigden
	23	Kringbijeenkomst kring 2*, bijeenkomst 2	Genodigden
	25	Masterclass: 'De theorie en praktijk van begeleidings- en beoordelingsinstrumenten'	Schoolleiders en coaches
December	30	Kringbijeenkomst kring 4*, bijeenkomst 2	Genodigden
		Coaches observeren startende leraren met behulp van ICALT scoreformulier Inzending resultaten voor 11 december	Alleen (observatie van) startende leraren in hun eerste projectjaar
Januari	3	Kringbijeenkomst kring 3*, bijeenkomst 2	Genodigden
	14	Train-de-trainer lesson study, bijeenkomst 4	Genodigden
	15	Training inductie en schoolbeleid, bijeenkomst 3 (Aantrekkelijker Scholen)	Genodigden
Februari	28	Starterscafé	Startende leraren
		ICALT en VIL coachingstraining	Op uitnodiging
Maart	1	Kringbijeenkomst kring 3, bijeenkomst 3	Genodigden
	9	Kringbijeenkomst kring 4, bijeenkomst 3	Genodigden
April	8	Masterclass: Socratisch gesprek voor schoolleiders	Schoolleiders
	9	Training inductie en schoolbeleid, bijeenkomst 4 (Aantrekkelijker Scholen)	Genodigden
Mei	9	Kringbijeenkomst kring 2, bijeenkomst 3	Genodigden
	11	Kringbijeenkomst kring 3, bijeenkomst 4	Genodigden
	13	Kringbijeenkomst kring 4, bijeenkomst 4	Genodigden
Juni	20	Training inductie en schoolbeleid, bijeenkomst 5 (Aantrekkelijker Scholen)	Genodigden
		Coaches observeren startende leraren met behulp van ICALT scoreformulier Inzending resultaten voor 15 mei	Alle startende leraren in subsidieregeling
Juli	24	Opbrengstenbijeenkomst Aantrekkelijke Scholen	Alle betrokkenen
	26	Kringbijeenkomst kring 2, bijeenkomst 4	Genodigden
Juli	6	Starterscafé	Startende leraren
	24	Eindejaarsconferentie Een Sterk Begin	Alle betrokkenen
Juli	7	Oplevering schoolrapporten	Projectgroep
	31	Sluiting inschrijving nieuwe scholen BSL 2016-2017	
		Schoolbezoeken (doorlopend)	

* Kring 2: LRC, De Breul, Minkema, De Werkplaats, Nieuwe Eerland, Cals College IJsselstein

* Kring 3: Amadeus, UniC, Farel, Oostwende, 't Atrium, Brokleda, Gerrit Rietveld, Nifterlake

* Kring 4: Berg en Bosch, Groevenbeek, Corderius, 't Hooghe Landt, Ichthus, Muurhuizen, Gregorius